

Egyesületi életünk felvirágoztatása.

Országos Erdészeti Egyesületünknek, a magyar országos erdőgazdasági érdekek ma egyedül hivatott képviselőjének minden időkben jellegzetes sajátsága volt, hogy szellemi és anyagi erőforrásait nem az anyagilag független erdőbirtokos osztályból, hanem *elsősorban a tisztviselő sorban, nehéz anyagi gondok között élő erdőmérnöki karból merítette.*

Megérthető ez részben azért, mert tagjaink zömét az összetartozás érzésében egybeforrott erdőtishti kar alkotja.

Érthetetlen ez a *szorosabban vett közérdekből*, amidőn az a társadalmi osztály vonul vissza az *aktív* együttműködéstől, amely erre anyagi helyzeténél, függetlenségénél, társadalmi tekintélyénél fogva hivatva volna, még inkább érthetetlen azonban ennek a társadalmi osztálynak *önös érdekéből is*, amikor távol marad olyan társadalmi egyesülestől, melynek keretében sokszor legvitálisabb érdekei forognak kockán.

Míg a Kárpátok erdősegeit el nem képesek voltak tőlünk, így is éltünk, mert akkor még az összetartozás érzése erős volt, anyagilag tehetősebbek és *elegen* voltunk. Bár csendben működött egyesületünk, de nem eredménytelenül, mert egyesületünk alapítói — el kell ismernünk — annakidején igen tekintélyes anyagi erőforrások biztosításával megadták a lehetőséget annak, hogy egyesületi életünk az erdőbirtokos osztály visszavonultsága ellenére is viruljon.

Ebben a csendes megelégedettségben talán nem is vettük észre, vagy nem akartuk észrevenni, hogy mi *egyoldalúan viseljük* a magyar erdőgazdaság egyedüli érdekképviselőtének nem egészen súly nélküli igáját.

Most azonban, amikor az összetartozás érzését már csak a viszonyok megváltozása is meglazította, amikor anyagilag mi is szegényebbek lettünk, amikor számunk felére apadt... most érezzük igazán a félrebillent egyensúly következtében előállott egyenlőtlen túlterhelés elviselhetetlen nyomását.

Semmi vé lettek nagyértékű pénzalapítványaink, hosszú időn keresztül megszűnt hasznothajtvá lenni mindenkori büszkeségünk, egyesületi székházunk is.

Mindenikünknek át kell éreznie, hogy itt gyökeres orvoslásra van szükség.

Első teendő volna a szenvedett vérvesztéséget pótolni, vagyis tagjaink számát növelni.

Nézzünk itt kissé a rideg számok sokat mondó tömkelegébe.

Boldogult *Winkler* Miklós tagtársunk buzgólkodásának köszönhetjük azt az erdőgazdasági vonatkozású fáradságos összeállítást, amelyet „*Magyarország földbirtokosai és földbérlei* (gazdacímtár)“ (1925.) című statisztikai kiadványból közvetlen halála előtt szerkesztett össze. Ezt az értékes munkát más alkalommal lesz módomban közelebbről ismertetni, ezúttal azonban csak egy, kivonatos összeállítást készítettem abból olyan célzattal, hogy összehasonlítást tehessünk a megcsonkított ország részen lévő erdőbirtokosok száma és egyesületünk erdőbirtokos tagjai között.

Az adatokban lehet némi kis eltolódás, de nagy vonásokban, további fontos következtetések levonására feltétlenül alkalmas. Ezek szerint:

27 — 10.000 k. holdon felüli erdőbirtokos — közül nem tag 9, vagyis 33%.

25 — 5001—10.000 kh-as erdőbirtokos — közül nem tag 15, vagyis 60%.

95 — 2001—5000 kh-as erdőbirtokos — közül nem tag 69, vagyis 72%.

87 — 1001—2000 kh-as erdőbirtokos — közül nem tag 71, vagyis 81%.

183 — 501—1000 kh-as erdőbirtokos — közül nem tag 175, vagyis 95%.

végül 804 — 101—500 kh-as erdőbirtokos — közül nem tag 794, vagyis 98%.*)

Összesen: 1221 — 100 k. holdon felüli erdőbirtokos közül mindössze 88 erdőbirtokos tagja az Országos Erdészeti Egyesületnek, vagy másképp 417 — 500 k. holdon felüli erdőbirtokos közül 339 erdőbirtokos nem tartja szükségesnek, hogy az országos erdőgazdasági érdekek istápolója legyen.

*) Megjegyzendő, hogy a két utolsó kategóriából 294 erdőbirtokos községi közbirtokossági és volt úrbéres közbirtokossági erdők tulajdonosára esik.

Megdöbentő számok ezek, de egyben *vigasztalók* is.

A részvétlenség mértékének megállapításánál valóban *megdöbentők*, a közvetlen jövő feladatának meglátásánál pedig *vigasztalók*.

Nem ringatom magam illuziókban, de mégis úgy érzem, ha céltudatosan megszervezett *személyes* agitációval elsősorban lelkes tagtársainkra háramló munkamegosztással az eddig kívülálló erdőbirtokosoknak csupán egynegyed részét sikerülne egyesületünk tagjai közé bevonni, máris elértük volna boldogulásunk útjának első határjelzőkövét, annak lehetővé tételét, hogy *egy kiválasztott fiatal szaktársunk teljes szellemi és fizikai erejét az egyesületi érdekek, a magyar erdőgazdaság egyetemes érdekeinek szolgálatába állíthassa.*

Ez a punctum saliens. A többi magától jön. Ha ez megvan, lehetővé lesz téve az is, hogy az egyesület lassankint teljes mértékben megfeleljen *egyéb erkölcsi és anyagi kötelezettségeinek is*, mert egy teljes munkaerejével és idejével szabadon rendelkező munkaerőnek módjában lesz tovább építeni azt az utat, amelyet *el kell érniünk.*

Igazol ebben a feltevésemben egyik széleslátókorú*) nagy politikusunk éles megfigyelése, amelynek ismételt közreadása ma sem lesz hiábavaló. Szerinte úgy szokott történni a magyar közéletben, hogy: „*az első lelkesedés ellobbanása után nálunk az egyesületi munka rendszerint rászakad egyetlen kitartóbb ember: az ügyvezető igazgató, vagy a főtitkár vállaira s így abból, ami mint egyesületi, mint kollektív akció indult, egyéni, individualis munka lesz.*“

Ez a helyes diagnózis. Minálunk is múlhatlanul szükség van az anyagi helyzetünk következtében részben elvesztett individuális munkának mielőbbi pótlására.

*

Az anyagi helyzet megjavításának irányában további mérföldkö lehetne az *aránylagos teherviselés* elvének valamilyen formában való keresztülvitele.

Hogy ez szükséges, igazságos és méltányos lenne, ahhoz kétség nem fér.

*) Gróf Klébersberg Kunó vallás- és közoktatásügyi miniszter.

Egyedül a kivitel módja nehéz.

Tisztában vagyok azzal, hogy nincs jogunk ahhoz, hogy a hatósági jogkörrel felruházott *kamarákhoz* hasonlóan progresszív alapon, kötelezően állapítsunk meg valamelyes magasabb, új hozzájárulást.

De kényszerhelyzetben vagyunk. Ha nem akarunk elmaradni a közgazdasági élet iramától, ezt a kérdést mégis csak meg kell valahogy oldanunk.

A kormány az aránylag enyhébb sorsesapásokkal sújtott rokon *mezőgazdaság* részére, a miénknél sokkal életképesebb, erősebb társadalmi szerve mellett gondoskodott egy másik, — lényegében *teljesen azonos célt szolgáló* — félig-meddig hatósági jogkörrel is felruházott szervről, *melynek anyagi boldogulását törvényes kényszerrel mindenkorra biztosította.*

Nem vitatom itt ennek a szervnek szükségességét és a meglévő életképes szerv mellett való létjogosultságát, ami felett bizonyára igen érdekes elmefuttatást lehetne rögtönözni. Ez nem tartozik mireánk.

Itt csak a mi szempontunkból szükséges azt a negatívumot rögzítem meg, hogy társadalmi szervünk teljesen gyámolítás nélkül, saját testületétől is elhagyatva tölti be ugyan ezen szerepkör feladatát.

Nem tudom, mi az álláspontja kormányzatunknak e tekintetben, vajjon szándéka-e valamikor kiépíteni ennek az intézménynek minálunk is a *pendantját*, vagy sem, ma azonban az a tény, hogy az erdőgazdaságnak ilyen jól fundált félhivatalos érdekképviselete még nincs.

Ha már most minden elhanyagoltságunk mellett annyira diszparitásban vagyunk a legközelebbi rokon gazdasági ággal szemben, annál inkább közérdek tehát, hogy ezt az intézményt pótló *országos egyesületünk mielőbb talpraállíttassék.*

Mint társadalmi egyesületnek, nem áll egyéb eszköz rendelkezésünkre, mint *a való helyzet feltárása mellett a még kellő anyagi erővel rendelkező erdőbirtokos osztály önkéntes hozzájárulásának megszerzése.*

Ez nem könnyű feladat. Részletekre nem térhetek ki, de megfelelő munkafelosztás és mindenekfelett kellően megszer-

vezett *személyes agitáció* bizonyára itt sem lesz teljesen eredménytelen.

Az eredmény itt is kizárólag lelkes tagjainktól függ, lehet nagyszabású, de lehet jelentéktelen is.

Kellő szervezethez mellett azonban egészen bizonyosan meghezozza a maga gyümölcsét.

*

Hathatósan elősegítheti egyesületi életünk elevenségét és tartalmasságát egy olyan új, *állandóan és rendszeresen* dolgozó szervezet létesítése, amely — mint már előbbi cikkemben említettem — egyfelől anyagi megterhelés nélkül juttatja az egyesületet új *szellemi erőkhöz*, másfelől alkalmat nyújt eddig fel nem bukkant rejtett erők érvényesülésére.

Szakosztályok alakítására gondolok. Úgy vélem, minden időkbén vannak tagjaink között kiváló szakérok, hogy úgy mondjam *speciálisták*, akik az erdőgazdaság szétágazó munkaterületének bizonyos részein *évtizedes* különleges gyakorlat útján a közre nézve is értékesen felhasználható tapasztalatokra tettek szert.

Ezeknek *a ma elhanyagolt értékeknek kellően megszervezett összefogásával*, a leszúrt eredmények közreadását, mindenkori magasrendű szakvélemények biztosítását, speciális szakmunkák *állandó* folyamatát lehetne biztosítani, — anélkül, hogy az egyesület anyagi, szellemi ereje, az egyesület vezetőségének ideje igénybevétenék.

Ilyen szakosztály az egyesület kebelében, de mégis teljesen függetlenül dolgozhatna, gyűlésezhetne, tanulmányi ki-rándulásokot tervezhetne, stb.

Például milyen szükség volna ma is egy olyan *állandóan* működő, speciális szakértőkből álló, kisebb mozgékony testületre, amely kizárólag közgazdasági kérdésekkel, erdőszeti vonatkozású törvényekkel, idevonatkozó irányelvek tárgyalásával stb. foglalkozna, s csupán a leszúrt eredményeket, mint kiforrott szakvéleményeket terjesztené az igazgatóválasztmány és az olvasóközönség elé.

Ugyanily bizottság működhetne teljes önállósággal például a szigorúan vett erdőgazdaság (erdőművelés, alföldfásítás stb.) munkaterületén, ahol a gyakorlatnak sok tekintetben

szétágazó értékes tapasztalatait *élsősorban zárt ajtók mögött* lehetne összeegyeztetni.

Mily hatalmas, értékes munkásság folyhatna itt, mennyi szerény, bemohosodott kiváló munkaerőt lehetne a külvilágra hozni.

Milyen kitünő alkalom lenne az elméletnek a gyakorlattal összefonódni!...

A részleteket itt is mellőzöm.

A szervezés, első megalakítás úgyis az egyesület teendője lenne.

Itt kapcsolódik be és kel életre t. *Bencze Pál* tagtársamnak egyébként igen tartalmas indítványa az „*Erdészeti Lapok*“ terjedelmének és szellemi nívójának emelése érdekében, amely indítványnak egyedüli hibája az időpont és sorrend nem helyes megválasztása volt!

Mert a sorrendet nem a *rovat* felfektetésével, a *rovatvezető* megválasztásával kell kezdeni, hanem élsősorban az életképesnek bizonyult szakosztályok megalakításával.

Ha egy ilyen szakosztályban megindul a komoly munka, nem kell többé rovatvezetőről gondoskodni, sem megválasztandó témákról, mert ez esetben az „*Erdészeti Lapok*“ nem a feladatok propagálására, hanem főként a történt események reprodukálására lesznek hivatva.

A rovat fontosságát, tartalmát a szakosztály élete, munkássága fogja megszabni. *Bencze Pál* tagtársunk ideája tehát egyszer meg fog valósulni, de annak tartalmat maga az egyesületi élet fog adni.

*

Egy nagy betegsége még társadalmi berendezkedésünknek az erők szétforgácsolása.

Anélkül, hogy bármelyik sokrabezsült vidéki erdészeti egyesület életképességét és szükségyszerűségét kétségbe vonnám, — hiszen az egyik ilyen egyesületnek magam is tagja vagyok — elvileg helytelennek tartom a szervezkedés mai formáját.

Igen helyesnek, célhozvezetőnek tartom, ha bizonyos egységes típusú, összefüggő erdővidéket alkotó, közlekedésileg

egységes környék szakemberei, erdőgazdái stb. átérzik az együvé tartozás szükségét és tömörülnek.

De miért ne történhetnék meg ez a tömörülés az országos szerv keretében, miért kell emiatt ugyancsak önmagunkat — különösen ezekben a nehéz időkben — még egy külön súlyos adóval terhelni?

Töméntelen pénzébe kerül például egy ilyen szűkebb-körű egyesületnek saját szaklapjának kiadása is, holott ezt a célt éppen olyan könnyen elérhetné az országos szerv lapjában *részére fentartandó*, saját rovatvezetőjével szerkesztendő „*fentartott közlemény*“ rovatának igénybevételével.

Nem látom be, hogy egy ilyen átszervezés bármi tekintetben is befolyásolná az illető vidéki egyesülés önállóságát és függetlenségét, sőt az illető csoport saját céljait, törekvéseit is mindenkor hathatósabban tudná képviselni és érvényre emelni, ha az országos szervben megfelelő állandó képviselettel rendelkeznek.

Az Országos Erdészeti Egyesület mindenestre értékes munkát végezne az erők céltudatos egyesítésével és tagjainak anyagi leterhelésével.

Ilyen tárgyalások megindítására csakis az OEE lehet hivatott, mely testület elsősorban is az egész ország erdőgazdaságának és tagjainak érdekeit viseli szívéen.

*

Az erdővel közelebbről foglalkozó polgártársainknak van még egy nagy számottevő csoportja, amelynek sorsa mindenestre nagyobb figyelmet érdemlenez részünkről. Ez a magára hagyott csoport az erdőörök és a műszaki erdőáltisztek testülete.

Az erdőöri és műszaki erdőáltiszti személyzet sorsa egyáltalában nem lehet közömbös az erdőgazdaság általános nagy érdekei mellett s valóban méltó volna az Országos Erdészeti Egyesülethez, ha a közérdek határain belül módot és alkalmat találna ezen tekintélyes számú, az erdővel legközelebbről foglalkozó testület ügyes-bajos dolgainak irányítására.

Eltekintve ettől az önzetlen céltól, egyesületünk bizonyára igen háladatos közönségre találna ebben az alkalmazási helyüknél fogva súlyos szociális gondokkal terhelt testületben.

*

Egyesületi alapszabályainkban lefektetett főcélunk: „*Magyarország erdőgazdaságának érdekeit megóvni és előmozdítani.*“ A célhoz vezető eszközök felhasználásánál azonban nem lehet közömbös az egyesületre nézve, hogy az egyesület tagjait ma milyen nehézségek gátolják a kitűzött célok előmozdításában, milyen társadalmi bajok és gondok szántják az egyesületi tagok különféle csoportjait s milyen módon nyerhetnének mindezek a sokszor ellentétes érdekű követelmények közérdekű kiegyenlítődést.

Mert az a tény, hogy egyes égetően sürgős és fontos kérdések megoldása két vagy több érdekcsoport érdekeivel ellentétben áll, még nem jogcím arra, hogy annak tárgyalását mellőzzük.

Amennyire fontos és sürgős teendő például a *magánuradalmi erdészeti alkalmazottak szolgálati viszonyainak* (nyugdíjkérdés, stb.) *mielőbbi egyöntetű rendezése*, amely kérdés *látszólag* az erdőbirtokosok érdekeit sérti, éppen olyan fontos egyetemes közérdekből, hogy az egyesületünk támogassa erdőbirtokosainkat például a fölös hatósági rendszabályok következtében előálló zaklatások megszüntetésénél. Pedig az említett két példán kívül számos, hasonló teendő volna, amelyek megoldása adna tartalmat és kölcsönözne tekintélyt egyesületi életünknek.

Ezek között még csak egyet emelek ki, a ma alkalmazás nélkül álló munkaképes szaktársaink és a főiskoláról kikerülő fiatal kollégáink elhelyezésének kérdését.

Köztudomású, hogy még ebben a csonkaországrészben is egyfelől igen sok a megoldatlan erdészeti teendő, másfelől — ugyancsak ebben az átmeneti időben — igen nagy az alkalmazás nélküli szakemberek száma is.

Következik ebből, hogy csak a *módját kellene megtalálni* — mint ahogy lehet is — és úgy a köz- mint a magánérdek javára, egyszerre kétigen fontos kérdés nyerhetne egy csapással megoldást.

Egyesületünkre ebben a kérdésben is fontos kiegyenlítő szerep várhat.

Végül nem hagyhatom említés nélkül, hogy mennyire nem élünk azokkal az előnyökkel, amelyekkel az egyesületi élet felvirágzása esetén, különösen Budapesten lakó tagtársaink könnyű szerrel élhetnének. Olyan székházunk van, mint kevés egyesületnek, olyan könyvtárunk, olvasótermünk, amilyennel bárki büszkén dicsekedhetnék.

Székházunkba ritkán vetődik valaki, olvasótermünk kong, a kiköleszöngött könyvekről vezetett statisztika szálmás adatokat tárnak elénk.

A keret itt is megvan, csupán a tartalom hiányzik. Ezt a tartalmat lesz hivatva megadni az az egyesületi intenzív élet, melyet a fentemlített javaslatok végrehajtása esetén és a viszonyok javulása mellett fokozatosan elérni remélünk.

*

Egyik közéleti jelesünk újévi beszédében hallottam, hogy az 1927. esztendő első napjai máris úgy indulnak, hogy azok a sűrű, sötét felhők, melyek előttünk eddig teljesen elzárták a napvilágot, oszladozófélben vannak. Immár ott tartunk, hogy a nap korongjának körvonalai a még mindig takaró ködfátyol mögött máris látszanak.

Mi örömmel fűzzük ehhez a nekünk legkedvesebb megállapításhoz, hogy bárhonnan is tűzzön le az első napsugár, bennünket hatványozottan fog melegíteni, mert mi éltünk eddig valamennyi társadalmi osztály között a legnagyobb sötéttségben.

Adja a Mindenható, hogy a jeles szónok szép gondolata valóra váljon, s az újesztendő a mi egyesületünknek is meg hozza felvirágzását, t. tagjainknak pedig a békés, dolgos együttműködést.

Czillinger János.

